

שיבת המולה

לפני 20 שנה עלה מולה עבדול ראני ברדר על אופנוע ונמלט מהצבא האמריקאי שפלש לאפגניסטן. מי שהיה אחד ממקימי הטליבאן המשיך לפקד על לוחמי הגרילה, נפל לידי האמריקאים – ואז שוחרר מהכלא לבקשתם וניהל את המו"מ לנסיגתם. השבוע הוא חזר לאפגניסטן כמנצח, וגם כחידה: האם הנשיא המיועד יהיה האסטרטג הצבאי שניהל מערכה קטלנית או הדיפלומט הפרגמטי שהוביל לסיום המלחמה? פרופיל

שי לוי | מגזין | mako פורסם 19/08/21

עיני העולם היו נעוצות השבוע בשדה התעופה חאמיד כרזאי בקאבול. סרטונים ברשתות החברתיות הציגו את הכאוס שהתחולל בטרמינלים ועל מסלולי ההמראה בשעה שאלפים ניסו להימלט מהמדינה שנפלה לידי הטליבאן. תמונה מזעזעת במיוחד הציגה אנשים הנאחזים בכנף מטוס ממריא, וכלי תקשורת דיווחו על הרוגים במקום.

[...]

"ברדר הוא איש המשא ומתן, לא המנהיג", מסכים יורם שוייצר, איש אמ"ן ומומחה לטרור במשרד רה"מ בעבר והיום ראש התוכנית לטרור ומלחמה בעצימות נמוכה במכון למחקרי ביטחון לאומי, שמחבר בימים אלו ספר על אפגניסטן. "בארגונים האלה יש מספרי 2 בלי סוף. צריך לזכור שאנחנו מדברים על היסטוריה של ארבעה-חמישה ימים. לא ברור מה יקרה. בזמן הלחימה החלק הצבאי היה דומיננטי והמדיני היה בקושי ממשלה גולה. עכשיו, כשנכנסים לנהל את אפגניסטן, הדמויות הן פוליטיות. לדעתי, הם עצמם עוד לא החליטו מי יהיה מה".

[...]

הרצון להימנע מאקטים פומביים של שפיכות דמים, מסביר שוייצר, היא גם חלק ממדיניות החוץ של הטליבאן וניסיונו לזכות בלגיטימציה בינלאומית. הוא מזכיר שבמסיבת עיתונאים שקיימו אנשי הארגון הם טענו שלא ירדפו את משתפי הפעולה עם המערב. "בשלב הראשון נראה שהם עם הפנים כלפי חוץ, כולל עם המדיה. הם ניהלו שיחות עם מדינות כמו רוסיה, סין, טורקיה ואפילו איראן לפני הנסיגה כדי לקבל לגיטימציה ושיתוף פעולה, והם מעוניינים להמשיך את היחסים האלה. הם אפילו מזמינים את השגרירויות הזרות להישאר. יכול להיות שתהיה שם גם נציגות אמריקאית".

גם אם תינתן לטליבאן לגיטימציה מערבית, בירושלים ימשיכו לעקוב בעניין ואולי בדאגה אחרי המתרחש בקאבול. "זאת בשורה לא טובה לישראל כי יש הקרנה של התודעה והאתוס", טוען שוייצר. "זה ארגון התנגדות איסלאמי פונדמנטליסטי שמצליח בפעם השנייה לפגוע ולהפיל אימפריה בזכות הנחישות והנאמנות לדוקטרינה הקיצונית. דווקא אחרי שדאע"ש הובס והתדמית כאילו נפגעה, יש פה ארגון שמשדר את המסר ההפוך, וזה מקרין על ארגונים באזור ובכלל. זה מראה להם שמי שדבק באסלאם כפי שאללה ציווה – סופו לנצח. גם ארגונים שיעים כמו חיזבאללה שואבים עידוד מהנחישות של הטליבאן הסוני ומהחולשה של ארה"ב, לתפיסתם, שהיא נמר של נייר ולא נאמנה לשותפים שלה".

....

לכתבה המלאה:

<https://www.mako.co.il/pzm-weekend/Article-966021ca59d5b71026.htm?Partner=makoApp>